Aan: Algemeen Bestuur GR Perspectief Groningen en Noord-Drenthe

Van: Secretaris-directeur a.i. Perspectief Nij Begun

Onderwerp: **Update van de stand van zaken van de AI-fabriek (NLAIF)**

Status: Ter informatie

Aanleiding
U wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van de AI-fabriek in Groningen.

Advies
U kunt kennisnemen van deze nota.

<u>Stand van zaken</u>

- De AI-fabriek geeft ondernemers, onderzoekers, onderwijs en overheden toegang tot geavanceerde AI-rekenkracht en expertise.
- Binnen het Europese programma *European High-Performance Computing Joint Undertaking* (EuroHPC JU) waar Nederland onderdeel van is, wordt gewerkt aan een netwerk van Europese (AI-geoptimaliseerde) supercomputers, met meerdere AI-fabrieken. Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen en overheden kunnen via dit programma rekencapaciteit aanvragen en gebruikmaken van de beschikbare infrastructuur. Dat geldt ook voor de AI-fabriek in Groningen, dat onderdeel zal zijn van dit netwerk.
- Het Kenniscentrum Ongewenste Wortelende Waterplanten (KOWW) is de eerste organisatie in de regio die gebruik heeft gemaakt van de rekenkracht van een Europese AI-fabriek: de petascale-supercomputer Discoverer in Bulgarije. Daarmee is dit een concreet voorbeeld hoe kleinere organisaties via Europese samenwerking binnen EuroHPC toegang kunnen krijgen tot hoogwaardige rekenkracht die normaal gesproken moeilijk beschikbaar is. Het expertisecentrum van de AI-Fabriek in Groningen heeft KOWW geholpen bij de toegang tot die rekenkracht. Dit laat zien hoe Europese rekenkracht nu al in Groningen en Noord-Drenthe in de praktijk wordt ingezet voor maatschappelijke en ecologische vraagstukken.
- Willemijn Aerdts, staatssecretaris van Digitale Economie en Soevereiniteit van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat bracht 21 september een werkbezoek aan het Groningse AI-ecosysteem. Er was veel aandacht voor Groningse AI-praktijkvoorbeelden met maatschappelijke impact. Vervolgens ging ze met regionale bestuurders en het consortium van de AI-fabriek in gesprek over de plannen om duizend AI-startups te realiseren in tien jaar.
- Tijdens dit bezoek is de datacenterlocatie van de AI-fabriek op Zernike Campus bekendgemaakt. De locatie voor het hosten van de AI-supercomputer is een bestaand datacentrum van Eurofiber. Tijdens de aanbesteding is rekening gehouden met regionale voorwaarden zoals dat er geen extra netcongestie ontstaat, dat de AI-fabriek draait op duurzame energie en restwarmte via het warmtenet aan de omgeving ten goede komt. Het

datacentrum wordt gekoeld met een gesloten koelcircuit, op basis van direct liquid cooling met koelvloeistof waarbij geen drink-of oppervlaktewater gebruik wordt.

- De aanbesteding voor de selectie van de leverancier van de supercomputer is gestart door EuroHPC. Naar verwachting is de supercomputer begin 2028 operationeel.
- Het expertisecentrum is al van start in Niemeyer. Bemensing komt deels van consortiumpartners en deels zijn er nieuwe medewerkers geworven en aangenomen.

Governance

- Het eerste gremium-overleg heeft op 29 september plaatsgevonden tussen de Stichting Nederlandse AI-fabriek, ministerie van EZK, Defensie, OCW en de Economische Agenda van Nij Begun.
- De wervingsprocedure voor de directeur van stichting NLAIF is bijna afgerond door de Raad van Toezicht. De aanstelling volgt naar verwachting binnenkort.